

УДК 615.015.32 : 614.27

СУЧАСНИЙ СТАН ГОМЕОПАТИЧНОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ В УКРАЇНІ

О.М.Должникова

Національна фармацевтична академія України

Арсенал лікарських засобів сучасної медицини надзвичайно великий. Ні лікарі, ні пацієнти не страждають від нестачі медикаментів, але властивості дії ліків часто викликають появу різноманітних ускладнень. Тому в останні роки значно зросла увага до альтернативних напрямів медицини та використання лікарських засобів, які одержані на основі ресурсозбереження та екологічно чистих технологій. До числа таких напрямів входить і гомеопатія.

Гомеопатичні лікарські засоби, особливо в останні роки, в нашій країні одержали значне розповсюдження.

Враховуючи вищенаведене, метою наших досліджень став аналіз сучасного стану гомеопатичної лікарської допомоги в нашій країні.

В Україні гомеопатичний метод лікування отримав офіційне визнання з 1989 року виданням наказу МОЗ УРСР №165 від 03.08.1989 р. "Про розвиток гомеопатичного методу в медичній практиці та поліпшення організації забезпечення населення гомеопатичними лікарськими засобами", який повинен був регламентувати роботу гомеопатичних аптек та відділів. Цим наказом дозволено до використання в Україні 556 найменувань гомеопатичних препаратів. Встановлено, що теперішній асортимент гомеопатичних лікарських засобів та використовуваних речовин різного походження досить різноманітний і складає від 148 найменувань (гомеопатичні аптеки м. Луганська, Кременчука, Полтави) до 600 — (гомеопатичні аптеки м. Харкова, Києва, Одеси, Дніпропетровська та ін.), із яких 59,2% складає рослинна сировина, 4,2% - засоби тваринного походження, 36,6% - метали, солі та їх сполуки. Виготовлення гомеопатичних ліків у нас в країні проводиться на підставі Державної Фармакопеї СРСР (ДФ), а також посібника по опису та виготовленню ліків "Гомеопатичні лікарські засоби" доктора В.Швабе, дозволеного до використання наказами МОЗ СРСР № 88 від 03.03.61 р. та №606 від 19.12.62 р. В 1967 р. посібник В. Швабе було перекладено з

німецької мови на російську та видано в Москві під редакцією В.І.Рибакі. Із 300 найменувань лікарської рослинної сировини, яка необхідна для виготовлення гомеопатичних розведень, більше 150 росте в Україні, біля 50 — культивується в господарствах та ботанічних садах, біля 100 видів лікарської рослинної сировини екзотичні. Тільки для 38% рослин із загального числа видів, які входять в номенклатуру посібника В.Швабе, мають нормативно-технічну документацію, із них 25% найменувань включено в Держаний реєстр лікарських засобів дозволених до використання в науковій медицині. В зв'язку з відсутністю в Україні вітчизняної нормативної бази для стандартизації гомеопатичних препаратів Фармакопейний комітет тимчасово дозволяє посилатися на тимчасові фармакопейні статті Німецької гомеопатичної фармакопеї 1950 р., 1978 р. з доповненнями, а також на посібник В.Швабе. Але в посібнику В.Швабе приводиться тільки опис лікарської рослинної сировини. І для незначної кількості найменувань, які використовуються в гомеопатії, стандартизація проводиться за показниками якості, які регламентуються ДФ XI видання. До них відносяться: опис, органолептичний контроль (колір, запах, смак), мікроскопічні дослідження, якісний та кількісний аналіз групи діючих речовин.

Результати проведених досліджень показали, що розвиток мережі гомеопатичних аптек, розширення вітчизняного виробництва гомеопатичних ліків в Україні проходить дуже повільними темпами, в порівнянні з закордонними, про що свідчить надходження на ринок України широкого асортименту закордонних гомеопатичних засобів. Тому перед вітчизняним фармацевтичним ринком стоять завдання щодо створення вітчизняних гомеопатичних лікарських засобів, удосконалення технології виробництва екстемпоральних форм, розробці методів контролю якості та стандартизації гомеопатичних ліків. Наукові розробки покладені в основу ряду наукових та навчально-методичних рекомендацій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Костинская Н.Е. // Провизор. — 2001. — №10. — С. 9.
2. Костенникова З.П. // Медико-фармац. вестник. — 1996. — №6. — С. 23-26.
3. Ветютнева Н.А., Москаленко Н.Д., Москаленко О.А. и др. Метод. реком. — К., 1996. — 35 с.
4. Гомеопатические лекарственные средства. Руководство по описанию и изготовлению гомеопатических лекарств / Под ред. В.И. Рыбака. — М.: Моск. науч. о-во врачей гомеопатов, 1967. — 371 с.
5. Государственная фармакопея СССР. Вып. 2. Общие методы анализа. Лекарственное растительное сырье. — 11-е изд., доп. — М.: Медицина, 1989. — 400 с.